

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-31

Diarienummer N163-0406/25

Handläggare: Emil Ansari

Telefon: 031 - 365 10 13

E-post: emil.ansari@socialnordost.goteborg.se

Svar på remiss - Motion av Patrik Höstmad (D) om ett mer systematiskt och aktivt arbete inom brottsförebyggande och trygghetsskapande områdessamverkan

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Nordost beslutar att tillstyrka motionens förslag till beslut 1 och 2,
2. Socialnämnd Nordost beslutar att tillstyrka motionens förslag till beslut 3, men att förslaget omformuleras på ett sätt som innebär en utredning dels huruvida fler aktörer bör åläggas uppdrag att stötta och medverka i initiativ till områdessamverkan, dels hur uppdraget till förvaltningen kan finansieras.
3. Socialnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.
4. Socialnämnd Nordost förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Det har inkommit en motion på remiss från Patrik Höstmad (D) om ett mer systematiskt och aktivt arbete inom brottsförebyggande och trygghetsskapande områdessamverkan. Områdessamverkan är ett väl beprövat arbetssätt som är rapporterat och beforskat, framför allt internationellt. Det finns flera områdessamverkansorganisationer i Göteborg men ingen övergripande struktur eller funktion för samordning. Detta har, enligt motionären, fått som konsekvens att samverkansformerna ser olika ut och att stadens engagemang varierar. Därför föreslår motionären (1) en funktion för samordning, systematisering, kunskapshöjning och ökad framdrift i arbetet med områdessamverkan, (2) att socialnämnderna får ett uppdrag att arbeta aktivt för att fler områdessamverkansorganisationer ska etableras, samt (3) att socialnämnderna ska stötta och delta i samtliga sådana initiativ. Det är förvaltningens bedömning att motionärens förslag kommer leda till positiva effekter för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet, men att det bör utredas huruvida fler aktörer bör åläggas uppdrag att stötta och medverka i initiativ till områdessamverkan samt hur uppdraget till förvaltningen kan finansieras.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Syftet med områdessamverkansorganisationer är att inom ett geografiskt avgränsat område arbeta för att skapa trygga och attraktiva platser. Genom att samordna insatser mellan kommunen, fastighetsägare, polis och andra aktörer möjliggörs en långsiktig

finansiering av åtgärder och plan för att öka attraktiviteten i området, och åtgärder för att öka tryggheten samt motverka och förebygga brottslighet.

För invånare innebär detta en förbättrad livsmiljö med högre fastighetsvärden och ökad trygghet, vilket ytterligare bidrar till en stabil och attraktiv boendemiljö. Samtidigt minskar risken för att brottslighet sprider sig, eftersom väl underhållna områden med regelbunden tillsyn motverkar utrymmen där kriminella kan verka ostört. Dessutom spelar ett aktivt grepp om oseriösa hyresvärdar en viktig roll, då dessa aktörer genom bristande underhåll och oansvarigt fastighetsförvaltande kan skapa osäkra och oattraktiva miljöer, vilket i sin tur undergräver områdessamverkans positiva effekter. Genom att ställa krav på fastighetsägare, inklusive hyresvärdar, främjas områdets utveckling eftersom flera verksamma aktörer bidrar till en trygg och säker stadsmiljö.

För det lokala näringslivet innebär en effektiv områdessamverkan bättre förutsättningar för att bedriva verksamhet, något som gynnar hela området. När butiker, restauranger och tjänsteleverantörer får verka i en trygg och attraktiv miljö ökar möjligheterna till ett gott näringslivsklimat, vilket kan leda till att nya företag etablerar sig i området.

I flera av stadens befintliga områdessamverkansorganisationer är privata fastighetsägare en part som bidrar med egna medel för att nå gemensamt uppsatta mål. I flera mellan-områden i stadsområde Nordost är de kommunala fastighetsägarna stora aktörer. Exempelvis i Kortedala och Centrala Angered, i de områden som av Polisen (2023) kategoriseras som särskilt utsatta: Bergsjön samt Södra (Hammarkullen och Hjällbo) och Norra (Lövgärdet) Angered. I dessa områden kan områdessamverkansorganisationer möjliggöra att de resurser som stadens förvaltningar och bolag avsätter för brottsförebyggande, trygghetsskapande och attraktivitetsökande ändamål används mer effektivt.

I dagsläget arbetar sammanlagt fem personer inom socialförvaltningen Nordost med olika samverkansorganiseringar. Fyra personer arbetar med totalt nio arbetsgrupper inom ramen för samverkansöverenskommelsen med Polisen (Trygg-i) och en person med områdessamverkan (BID Gamlestaden). För förvaltningen innebär motionärens förslag till beslut 2 och 3 en ambitionshöjning. Förslag 2 avser utåtriktad arbete för att öka intresse bland relevanta aktörer för områdessamverkan samt för att stödja etablering av eventuella initiativ, något som skulle kunna ske inom ramen för nuvarande budget. Förslag 3 däremot, som avser ett uppdrag att stötta och medverka i ”*alla*[sic] de bärkraftiga initiativ”, skulle, för att kunna omhändertas enligt förslagets intention, kräva ytterligare resurser i form av pengar alternativt omfördelning av resurser inom förvaltningen från en kostnadspost till en annan. Detta eftersom förvaltningen för närvarande har en ansträngd ekonomi och årets prognos visar på ett betydande negativt resultat om förvaltningens förslag på åtgärder inte får effekt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

När ett område präglas av otrygghet, bristande underhåll och hög brottslighet, resulterar detta ofta i minskat fastighetsvärde, sämre livsmiljö och en negativ påverkan på det lokala näringslivet. Det finns belägg för att både invånare och näringsliv påverkas negativt av just otrygghet och brottslighet i flera mellanområden i stadsområde Nordost. Exempelvis

i Kortedala och Centrala Angered – samt i de områden som av Polisen (2023) kategoriserats som särskilt utsatta: Bergsjön samt Södra (Hammarkullen och Hjällbo) och Norra (Lövgärdet) Angered.

Att etablera välfungerande områdessamverkansorganisationer som förebygger och motverkar ovanstående problem kan förväntas få positiva effekter för alla grupper i de aktuella områdena. För invånarna kan det leda till ökad trygghet och bättre möjligheter för föreningsliv och näringsliv att etablera sig. Detta kan i sin tur leda till minskade sociala risker och en stärkt tillit mellan det offentliga, näringslivet och civilsamhällesaktörer.

När människor känner tillit till varandra och till de lokala institutionerna stärks även den sociala sammanhållningen, vilket är viktigt för att motverka marginalisering och utanförskap.

Samverkan

Information lämnas i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 13 maj.

Bilagor

1. Motion av Patrik Höstmad (D) angående Ett tryggare och trivsammare Göteborg genom ett mer systematiskt och aktivt arbete inom brottsförebyggande och trygghetsskapande Områdessamverkan

Ärendet

En motion från Patrik Höstmad (D) om ett mer systematiskt och aktivt arbete inom brottsförebyggande och trygghetsskapande områdessamverkan har inkommit på remiss. Remissen har skickats till socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst samt stadsmiljönämnden för yttrande. Yttrandet ska ha kommit in till stadsledningskontoret senast 30 juni 2025.

Beskrivning av ärendet

I Utredningen om åtgärder för stärkt trygghet i den byggda miljön: *Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö* (SOU 2025:5) skriver utredaren att områdessamverkan är ett relativt nytt begrepp som avser samla benämningar på olika formaliserade områdessamverkansorganisationer som platssamverkan och Business Improvement District (BID) under ett paraply. Platssamverkan och BID definieras olika både inom och utanför Sverige men gemensamt är exempelvis betoningen på den geografiska avgränsningen, att arbetet ska utgå från lokala förutsättningar, att det offentliga och fastighetsägare är viktiga aktörer och att det handlar om långsiktigt arbete med syfte att skapa attraktiva platser.

Det finns flera områdessamverkansorganisationer i Göteborg. Exempel på dessa är Avenyföreningen, Citysamverkan, BID Gamlestaden, BID Kville, Innerstaden Göteborg, Bergsjön 2031, (B)id Stigberget, BID Frölunda Tynnered, Lövgärdet (avtal med 2 fastighetsägare), Fastighetsägarnätverk Långgatorna-Järntorget och Bo Bra i Biskopsgården 2.0.

Områdessamverkan är ett väl beprövat arbetssätt som är rapporterat och beforskat, framför allt internationellt. I sin ursprungliga (amerikanska) form var syftet med BID-organisationer att främja näringsliv och attraktivitet inom ett geografiskt avgränsat område i stadskärnor, som en reaktion på framväxande förortscentrum och externa köpcenter. På senare år har dock BID och liknande områdessamverkansorganisationer mer och mer kommit att bli en metod för att arbeta mot otrygghet och brottslighet.

Arbetet mot otrygghet och brottslighet i den offentliga miljön förknippas ofta med aktörer som polis och socialtjänst, men även fastighetsägare (både privata och offentliga) har identifierats som, och kommit att bli, centrala aktörer. I kommittédirektiv *Åtgärder för stärkt trygghet i den byggda miljön* (Dir. 2023:99) gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att analysera i vilken omfattning samverkan bör vara obligatorisk mellan det offentliga och fastighetsägare i syfte att stärka trygghet, attraktivitet och det lokala näringslivet samt lämna nödvändiga författningsförslag. Som skäl angav regeringen att trygghet i den fysiska miljön har en tydlig koppling till hur miljön är utformad. Bristfälligt utformad fysisk miljö kan attrahera brottslighet eller innebära att det finns förutsättningar för att begå brott. På omvänt sätt kan en omsorgsfull förvaltning och utveckling bidra till att risken för brott minimeras och tryggheten ökar. Förutom underhåll och skötsel av byggnader, utrymmen och tomter kan alltså fastighetsägare genom välinformerad tillsyn och omsorgsfull fastighetsförvaltning och -utveckling motverka missbruk av fastigheter och etablering av oseriösa eller rent av kriminella aktörer.

I Göteborg finns, som nämnts ovan, redan tiotalet områdessamverkansorganisationer. Motionären framhåller att dessa har vuxit fram oberoende av varandra utan övergripande

styrning vilket fått som konsekvens att de fungerar olika och att stadens engagemang i respektive organisation ser olika ut. Det finns med andra ord ingen systematik kring stadens sätt att arbeta med områdessamverkansorganisationer. Därför, menar motionären, är det viktigt att staden gör gemensam sak med samhällets goda krafter för att skapa ett tryggare och trivsammare Göteborg. Detta genom att aktivt, på ett strukturerat och systematiskt sätt, arbeta med områdessamverkan samt engagera fastighetsägare och övriga civilsamhället till etablering av områdessamverkan där den inte redan finns.

Förvaltningens bedömning

Gällande förslag till beslut 1: förvaltningen delar uppfattningen, som motionären framhåller, att det är viktigt att Göteborgs Stad arbetar aktivt med områdessamverkan. Vidare framhåller motionären att det finns ett behov av att utreda lämplig placering av ansvar och funktion för samordning, systematisering, kunskapshöjning och ökad framdrift i Göteborgs Stads arbete med brottsförebyggande och trygghetsskapande områdessamverkan. Det är förvaltningens bedömning att en sådan funktion är nödvändig för att få största möjliga utväxling på och lärande av den kunskap som genereras i arbetet med områdessamverkan.

Gällande förslag till beslut 2: förvaltningen delar uppfattningen, och bedömer, att staden genom socialnämnderna kan arbeta aktivt med att engagera fastighetsägare och övriga civilsamhället i syfte att etablera och ingå i områdessamverkansorganisationer. Detta för att få ökad framdrift i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Inom förvaltningen finns för uppdraget relevant kunskap och erfarenhet från områdessamverkan inom BID Gamlestaden, och kompletterande kunskap och erfarenhet från arbetet med Trygg-i.

Gällande förslag till beslut 3: i dagsläget arbetar sammanlagt fem personer inom socialförvaltningen Nordost med olika för ärendet relevanta samverkansorganiseringar. Fyra personer arbetar med totalt nio arbetsgrupper inom ramen för samverkansöverenskommelsen med Polisen (Trygg-i) och en person med områdessamverkan (BID Gamlestaden). Områdessamverkan, till exempel BID, är resurskrävande. Som nämnts ovan arbetar en (1) person i förvaltningen med BID Gamlestaden. Om förvaltningen förväntas stötta och medverka i alla initiativ till områdessamverkan kommer detta kräva ytterligare resurser, eftersom förvaltningen för närvarande har en ansträngd ekonomi.

Utöver det som framhållits i relation till förslag till beslut 2 och 3 är det förvaltningens bedömning att fler aktörer än stadsmiljö- och socialförvaltningar bör kunna engageras i arbetet med områdessamverkan. Exempelvis: Stadsbyggnadsförvaltningen, Miljöförvaltningen, Stadsfastighetsförvaltningen, Exploateringsförvaltningen samt AB Framtiden. Även Demokrati och medborgarservice bör nämnas i sammanhanget då de har ett särskilt ansvar för dialog med civilsamhället. Detta eftersom ett ändamålsenligt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete kräver insatser inom fler verksamhetsområden än de som stadsmiljö- och socialförvaltningarna äger rådighet över.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Socialförvaltning Nordost

Fredrik Johansson
Förvaltningsdirektör

Ing-Marie Larsson
tf. Avdelningschef